

Jan Koster
Pastinaak 32
8281 KX Genemuiden
5.1.2e @gmail.com
5.1.2e

Genemuiden, 23 juni 2026

Gemeenteraad Zwolle, College van burgemeester en wethouders
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

raadsgriffie@zwolle.nl
5.1.2e @zwolle.nl

Betreft : Schnitgerorgel Academiehuis, voormalige Grote- of St. Michaëlskerk in Zwolle

Geacht college, geachte leden van de gemeenteraad,

De discussie over de restauratie van het Schnitgerorgel in het Academiehuis, de voormalige Grote- of St. Michaëlskerk in Zwolle heeft inmiddels ook uw college en gemeenteraad bereikt.

Op basis van jarenlange betrokkenheid rondom het Schnitgerorgel, meen ik bepaalde zaken onder uw aandacht te brengen.

Bij deze treft u mijn bijdrage aan waarin het accent vooral ligt op de grote historische en culturele waarde van het Schnitgerorgel voor de Zwolse gemeenschap. Allereerst het bezoek van de fractie van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) in september. Ten tweede treft u kanttekeningen aan bij de brief van het Academiehuis (19 november 2025).

Ten derde is er een kort overzicht van orgelconcerten vanaf 1956 tot en met 2016. Ten vierde aandacht voor organist/dirigent 5.1.2e die onnoemelijk veel aan de bekendheid van het Schnitgerorgel heeft bijdragen. In mijn vijfde punt vraag ik aandacht om het Schnitgerorgel weer in handen van de burgerlijke gemeente te geven en tenslotte besluit ik met enkele algemene opmerkingen.

De fractie van de ChristenUnie in uw gemeenteraad heeft op 10 juni 2026 schriftelijke vragen gesteld aan het college van burgemeester en wethouders inzake de restauratie van het Schnitgerorgel in het Academiehuis, voormalige Grote of St. Michaëlskerk, in Zwolle.

ChristenUnie/Staatkundig Gereformeerde Partij (CU/SGP)

Gezien de hoge intentie wil ik mij graag aansluiten bij de collegevragen van de ChristenUnie (CU) in uw gemeenteraad. De bezorgdheid rondom de restauratie van het Schnitgerorgel deel ik volkomen met de CU. Deze zorgen heb ik in september 2025 ook gedeeld met de fractie van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) in de Provinciale Staten van Overijssel. Immers de Provincie Overijssel stelt ook financiële middelen beschikbaar voor de restauratie. De vraag is dan legitiem of subsidiëring recht doet , voor de toekomst gerichte, uiterst beperkte exploitatie van het Schnitgerorgel. De restauratiekosten bedragen 2,1 miljoen euro. De statenfractie van de SGP heeft samen met ^{5.1.2e} manager van de Bovenkerk in Kampen, op woensdag 17 september 2025 een bezoek gebracht aan het Academiehuis Grote Kerk waarbij met de bestuurders van het Academiehuis en Stichting Schnitgerorgel Zwolle een onderhoud heeft plaatsgevonden. De SGP gaf o.a. aan: *‘Wel hebben we hebben we erop aangedrongen om het orgel als cultureel erfgoed zo breed mogelijk toegankelijk te houden qua gebruik. Dit zal ook de exploitatie ten goede komen. Dat neemt niet weg dat we als provincie kritisch moeten zijn op het afgeven van subsidies!’*

De gemeente Zwolle draagt financieel niet bij aan de restauratie van het Schnitgerorgel. Een latente houding van de Gemeente Zwolle acht ik daarom onjuist. Het is een wereldberoemd rijksmonument wat binnen haar gemeentelijke grenzen valt. Verder heeft de gemeente in het verleden met subsidieregelingen bijgedragen aan de financiële dekking van de Zomerserie Orgelconcerten die een belangrijk onderdeel vormden van de Zwolse cultuuruitvoeringen. Langzamerhand worden de kerken in de binnenstad van Zwolle ‘ontorgeld’ De orgels in de voormalige Broerenkerk en Bethlehemsekerk, beide eigendom van de gemeente Zwolle, hebben de liturgische en concorderende functie inmiddels verloren.

Brief Academiehuis 19 november 2025

Het Academiehuis heeft op 19 november 2025 gekozen om het Schnitgerorgel aan te passen naar een ‘Norden-stemming’.

‘De Norden-stemming is in zichzelf al een zorgvuldig gekozen compromis: ze ligt dicht bij de vermoedelijke stemming van 1721 en past daarmee bij het uitgangspunt van de restauratie - het orgel zo authentiek mogelijk herstellen – en biedt tegelijkertijd veel speelruimte. Bijna alle muziek tot circa 1750 en ook een groot gedeelte van het werk van Bach klinkt goed in deze stemming en verrassend veel latere composities zijn tevens goed uitvoerbaar. Het muzikale spel van spanning en ontspanning komt in de Norden-stemming goed tot zijn recht terwijl de bijzondere akoestiek van de kerk de meest spannende samenklanken verzacht’

Verder wordt aangegeven :

‘Door de specifieke toonhoogte en stemming is het orgel minder geschikt als begeleidingsinstrument voor koren of moderne instrumenten. Het zal dus wellicht vooral als solo instrument functioneren, zonder de mogelijkheden voor samenspel of nieuwe composities uit te sluiten.’

Opmerkingen : de zinnen ‘en biedt tegelijkertijd veel speelruimte’ en ‘veel latere composities zijn tevens goed uitvoerbaar’ en ‘de meest spannende samenklanken verzacht’ zijn onjuist. Het zijn eufemistische woorden. De werkelijkheid is geheel anders. Het grootste deel van de orgelwerken van Bach kan al niet uitgevoerd worden in de ‘Norden-stemming’.

Orgelmuziek na 1700 is niet meer mogelijk. Zelfs het bekendste werk van organist/componist 5.1.2e (1656 – 1740), welke indertijd 5.1.2e aanbevolen heeft bij het toenmalige Zwolse stadsbestuur, is in de nu beoogde stemming al niet meer mogelijk. Hedendaagse orgelmuziek is helemaal uitgesloten. En dat alles op het grootste barokorgel van Europa, het Opus Magnum van ’s werelds meest beroemde orgelmaker.

1956

Toen in september 1956 het gerestaureerde Schnitgerorgel door Flentrop Orgelbouw aan de toenmalige kerkvoogdij werd overgedragen, was het al een monument van klank en restauratie. Deze monumentale waarden hebben zich de afgelopen decennia onverwijd bewezen.

In het boek ‘Vijf eeuwen Zwolse orgels’ (1971) schrijft Prof. Dr. 5.1.2e :
‘In de jaren na 1940 groeide overal in den lande het besef van de enorme waarde der historische orgels. Reeds eerder was men begonnen dit orgelbezit voorlopig te inventariseren. Men beproefde enige restauraties, welke terecht ernstige kritiek ondervonden. Geen wonder, dat er aan de restauratie van het Zwolse orgel levendige discussies vooraf gingen, die echter tenslotte leidden tot een plan, dat in zeer vele opzichten terugkeer tot de oorspronkelijke situatie van 1721 beoogde. Dit project werd ten uitvoer gebracht door de orgelbouwer 5.1.2e te Zaandam in 1953/6; het bracht, op enige details na, de oude dispositie terug, behield en verbeterde de mechanische tractuur en windvoorziening, rectificeerde de toonhoogte, die in 1721 bijna een hele toon hoger was, maar later aan de moderne inzichten was aangepast, tot een precies een gehele toon hoger dan de tegenwoordige normale en leidde tot een intonatie volgens klassieke beginselen. De werkzaamheden hadden tot resultaat, dat men dit instrument met goed recht als het eerste werkelijk goed gerestaureerde Nederlandse orgel kan beschouwen. Het heeft daardoor zijn voorname plaats niet alleen in de Zwolse, maar ook in de Nederlandse orgelkunst, heroverd’

1956 aandacht voor het Zwolse Schnitgerorgel in de gemeenteraad van Haarlem

In het najaar van 1956 komt het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem met het voorstel om de restauratie van het Mullerorgel in de Grote of St. Bavokerk te gunnen aan de Deense orgelbouwer 5.1.2e. Er is beroering in de orgelwereld. Waarom geen Nederlandse firma? Ook internationaal krijgt dit aandacht en ‘Zwolle’ dient als voorbeeld. De musici 5.1.2e (Duitsland), 5.1.2e (USA) en 5.1.2e (Denemarken) schrijven een brief aan de Minister van Cultuur. 5.1.2e schrijft ‘dat hem niets van bekend is dat 5.1.2e reeds een historisch orgel heeft gerestaureerd. Hij herinnert aan de restauraties van de instrumenten in de Laurenskerk te Alkmaar en de Michaelskerk te Zwolle beide door de Nederlandse firma Flentrop in Zaandam uitgevoerd’ (Nieuwe Haarlemsche Courant 7 december 1956)

1956/1957 ^{5.1.2e}

Organist ^{5.1.2e} (1917-2002), de oudste zoon van de bekende organist en musicus ^{5.1.2e} (1877-1937) had affiniteit met het Zwolse Schnitgerorgel. In 1978 is ^{5.1.2e} ^{5.1.2e} 40 jaar organist en is er een interview met Nederlands Dagblad (8 september 1978) : *‘in 1938 werd het prachtige monumentale orgel van de Martinikerk in Groningen geëlektrificeerd. Het volgende slachtoffer na Groningen, zou het prachtige Schnitgerorgel in de Grote Kerk te Zwolle zijn. Ik had in die tijd orgelles van ^{5.1.2e} hoofdleraar aan het Amsterdams Conservatorium. Hij was – evenals ik - een fel tegenstander van elektrische orgels. Ik probeerde ^{5.1.2e} zo ver te krijgen dat hij een protestbrief aan de kerkvoogdij in Zwolle zou schrijven. ^{5.1.2e} schreef. En twee andere bekende musici op zijn aandrang ook. Het gevolg was dat de kerkvoogdij – die al een mondelinge opdracht tot elektrificatie had verstrekt – op het allerlaatste moment er toch van afzag....*

Op dat Schnitgerorgel heb ik in 1956/1957 (voor de platenmaatschappij RCA) het gehele oeuvre van mijn vader op de plaat gezet. Ik ben er nog steeds dankbaar voor dat ik heb mogen meewerken dat schitterende orgel te behouden. Het is een historisch monument met een prachtige diepgang’.

Kersttoespraak Koningin Juliana 1956

Als Koningin Juliana op 1^e Kerstdag 1956 voor de radio haar kersttoespraak heeft uitgesproken, wordt het afgesloten ‘met een opname van het onlangs prachtig gerestaureerde Schnitgerorgel in de Grote Kerk te Zwolle’. Er is alom waardering voor de restauratie!

1959 Jaarboek Overijssel

In 1959 verschijnt ‘Jaarboek Overijssel’ voor cultuur en historie’. De befaamde muzikrecensent van de voormalige Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant en (is later opgegaan als Zwolse Courant) ^{5.1.2e} schrijft een boeiende bijdrage : ‘De roem van een barokorgel’. Het Zwolse Schnitgerorgel omschrijft hij als ‘een stradivarius onder de orgels’. Wijlen ^{5.1.2e} heeft als recensent een niet te onderschatten bijdrage geleverd tot ca. 1978 aan de brede Zwolse muziekcultuur.

1956 start culturele activiteiten

Vanaf 6 november 1956, het eerste orgelconcert wat ^{5.1.2e} uit Haarlem verzorgde tot het laatste concert van ^{5.1.2e} in december 2018 lagen decennia van hoogstaande orgelcultuur in Zwolle. Met ere mag hier vermeld worden de naam van wijlen ^{5.1.2e} ^{5.1.2e}. Deze cardioloog, die verbonden was aan één van de Zwolse ziekenhuizen, heeft vanaf 1959 tot 1981/1982 onnoemelijk veel betekend voor de Zwolse orgelcultuur. Als voorzitter van de Commissie Kerk en Muziek legde hij (inter)nationale contacten met befaamde musici; o.a. ^{5.1.2e} ^{5.1.2e} ^{5.1.2e} en ^{5.1.2e}. Allerlei culturele activiteiten ontstonden rondom het Zwolse Schnitgerorgel; het Holland Festival, Messiean Festival, Schnitgerprijs, etc.

Organist en dirigent 5.1.2e (1932-2011) is van blijvende betekenis voor Schnitgerorgel in Zwolle. 5.1.2e is nauwelijks 24 jaar als hij door 5.1.2e betrokken wordt bij de concerten in Zwolle zowel als organist, maar ook als dirigent. Op 28 oktober 1966 ontvangt hij in het Concertgebouw te Amsterdam, op het Grand Gala du Disque, uit handen van minister 5.1.2e van Cultuur, Recreatie en Maatschappij, een Edison voor zijn grammofoonplaat met orgelwerken van 5.1.2e (1685-1750) opgenomen in de Grote- of St. Michaëlskerk in Zwolle. Tussen 1965 en 1970 verschijnen er liefst negen grammofoonplaten met het orgelspel van 5.1.2e, opgenomen in de Grote of St. Michaëlskerk in Zwolle, die heden ten dage als ‘collectors item’ beschouwd kunnen worden.

De onderscheiding van deze muziekprijs is voor 5.1.2e van ongekende betekenis geweest. Zijn naam als Bach-vertolker werd alom (h)erkend. Binnen de vele Bach-uitvoeringen die later zijn gevolgd zou ik het spel van 5.1.2e willen typeren als ‘absoluut tijdloos’. Een belangrijk effect voor ‘Zwolle’ was dat de combinatie tussen ‘5.1.2e’ en ‘5.1.2e’ zeer geslaagd was. Er was een hechte relatie tussen de 18^e -eeuwse orgelbouwer en de 20-eeuwse musicus. Het Schnitgerorgel wordt tot op de huidige dag geassocieerd met 5.1.2e. En niet alleen zijn uitvoeringen van de vele Bachwerken, maar ook de grote werken van 5.1.2e (1873-1916) en hedendaagse muziek kregen in Zwolle door 5.1.2e door hem een gewaardeerd podium. Onlosmakelijk is zijn naam met het Zwolse culturele leven verbonden geweest. Vanaf zijn eerste concert in de Bethlehemkerk op 28 september 1951 tot zijn laatste bespeling in de Grote- of St. Michaëlskerk medio 2005.

5.1.2e heeft in 1963 inmiddels contacten gelegd met musicus 5.1.2e (1931-1983) wat resulteert in een hedendaagse compositie ‘Invenzione’. In een toelichting wordt aangegeven:

‘Invenzione per organo’ werd in 1963 geschreven in opdracht van 5.1.2e. Met het idee voor dit werk bezochten hij en componist 5.1.2e het prachtige Schnitger-orgel in de Grote Kerk van Zwolle om de talloze mogelijkheden van dit geweldige instrument te ontdekken. Mede dankzij dit bezoek is ‘Invenzione’ een werk geworden dat bijzonder geschikt is voor dit orgel.

De compositie is slechts gedeeltelijk in seriële techniek geschreven; niet dogmatisch, maar meer vrij, binnen de geplande beperkingen. De registerdynamiek van het orgel was een van de uitgangspunten bij het ontwerpen van ‘Invenzione’. Een ander belangrijk uitgangspunt was de relatie tussen het orgel en de ruimte waarin het klinkt. Het is fascinerend om te zien hoe een orgel en zijn omgeving soms eeuwenlang samenwerken, en hoe deze samenwerking leidt tot steeds nieuwe en gevarieerde muziekvormen. Op deze manier worden achttien karakteristieke muzieksymbolen tot leven gebracht in ‘Invenzione’ dat bestaat uit achttien korte secties die in veel opzichten verschillen. Het hele werk probeert een muzikale gebeurtenis op te roepen met veel contrasterende aspecten’.

Op 23 juli 1969 vertolkt 5.1.2e op het Schnitgerorgel een nieuwe compositie van 5.1.2e (1906-1970). Op het concertprogramma wordt aangegeven: *‘De componist 5.1.2e is een leidende figuur in de Nederlandse muziekwereld. Zijn composities zijn grotendeels geschreven in de seriële stijl, samenhangende met het z.g. twaalftonenstelsel; het gebruikelijke toonsoortenstelsel is hierin verlaten. 5.1.2e heeft als belangrijkste leerlingen o.a. 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e in zijn compositieklas gehad. Hij is sinds een aantal jaren directeur van Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Zijn hedenavond uit te voeren eerste orgelwerk, geconcipieerd voor het Schnitgerorgel te Zwolle, is geschreven op verzoek van de Nederlandse regering en is opgedragen aan 5.1.2e. Het werk werd voltooid in april 1969.*

1963 oprichting Schnitgerstichting

In 1963 wordt de ‘Schnitgerstichting’ opgericht die elk jaar een ‘Schnitgerprijs’ zal toekennen voor het schrijven van eigen compositie. In 1963 bestaat de jury uit 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e. In opdracht van de Schnitgerstichting componeert 5.1.2e in 1964 ‘Concerto voor orgel en Koperblazers’. Internationaal is de aandacht groot om een eigen compositie in te dienen bij de Schnitgerstichting. Uit de hele wereld komen van 1963 tot 1978 honderden inzendingen naar de Schnitgerstichting. Bijvoorbeeld in 1965 ; ‘Ricercares’ van de Engelse componist 5.1.2e en in 1970 ‘Les trois dus temps sacre’ van de Franse musicus 5.1.2e. Uitvoeringen vinden plaats op het Schnitgerorgel in de Grote of St. Michaëlskerk in Zwolle.

5.1.2e

In de periode 1966 – 1984 geeft de bekende organist 5.1.2e (1912-1984) jaarlijks een feestelijk Koninginnedagconcert (toen nog op 30 april) op het Zwolse Schnitgerorgel en vanaf 1957 tot en met 1984 is 5.1.2e jaarlijks één van de vaste deelnemers in de Zomerserie Orgelconcerten. De publieke belangstelling voor zijn bespelingen in Zwolle waren altijd groot te noemen.

Zomerserie Orgelconcerten vanaf 1957

De jaarlijkse Zomerserie Orgelconcerten, gestart in 1957, moesten door demontage van het Schnitgerorgel in 2016 beëindigd worden. Organisten uit de nationale en internationale ‘orgelwereld’ verzorgden hoogstaande orgelbespelingen met een veelheid aan de orgelliteratuur. De ‘Marktconcerten’ in de zomermaanden was een podium voor jonge musici. Bewust heb ik al deze voorbeelden genoemd uit de periode 1957 – 2016 . In de nieuwe situatie met een ‘Michaelstemming’ is dit alles volstrekt uitgesloten. En rijke orgelcultuur met veelzijdigheid van bijna 70 jaar gaat dus verloren. Ik noem dit ‘het elimineren van de Zwolse orgelcultuur’, een ‘culturele amputatie’ oftewel het teniet doen van een situatie waarin/waardoor het instrument wereldberoemd is geworden.

‘Michaelstemming’

Alle intenties van het Academiehuis om met het Schnitgerorgel in ‘Michaelstemming’ (aangepaste Norden-stemming) een muzikaal centrum te creëren is een façade. Een utopische gedachte. De beker van euforie, is een kelk van bitterheid.

De aangebrachte beperktheden van het orgel gaan zich onherroepelijk wreken voor exploitatie. Het rijk bewerkte orgel van 5.1.2e uit 1719 is dan alleen nog goed als ‘kijkobject’ en niet meer als ‘klankobject’ iets wat nu juist het belangrijkste aan een orgel is.

Een goed voorbeeld van onvervulde culturele verwachtingen in Zwolle zie ik terug bij het dossier ‘Ecomare’. Onder oud-burgemeester 5.1.2e (periode 1990-1994) enthousiasmeerde de toenmalige gemeenteraad in 1992 tot de aankoop van Ecomare, een onderdeel van de afgebroken Floriade, naar Zwolle. Er werden immers honderdduizenden bezoekers verwacht. De bittere werkelijkheid heeft opgefokt idealisme ingehaald: een toeristische flop en een financiële strop.

Schnitgerorgel weer in bezit van gemeente Zwolle

De magistraten van de stad Zwolle gaven in 1718 de opdracht aan 5.1.2e om een orgel te bouwen voor de Grote of St. 5.1.2e. De stadsmedicus en burgemeester 5.1.2e 5.1.2e schonk de stad Zwolle dit nieuwe orgel. In april 1719 werd gestart met bouw van het orgel en in september 1721 werd het voltooid.

Het orgel bleef tot aan het begin van de 19^e eeuw in bezit van de stad Zwolle. Rond 1807 ging het in kerkelijk bezit over.

Nu de voormalige Grote of St. 5.1.2e een algemene bestemming heeft gekregen met ‘Academiehuis’ zou ik u als college van burgemeester en wethouders en gemeenteraad het voorstel willen doen om het Schnitgerorgel weer terug in het bezit van de gemeente Zwolle te verkrijgen en weer terug te brengen naar de situatie ‘1956’.

Als voorbeeld dient voor mij de gemeente Haarlem. Het wereldberoemde Müller-orgel in de Grote of St. Bavokerk is eigendom van de stedelijke gemeente. De gemeente Haarlem organiseert van eind mei tot begin oktober wekelijkse orgelconcerten (op dinsdagavond), organiseert het tweejaarlijkse Orgelfestival en faciliteert met een kantoor de organisatie van de orgelconcerten.

Onderzoek in overleg met de Stichting Schnitgerorgel Zwolle en de huidige vaste organist 5.1.2e de mogelijkheden om de aangepaste ‘Michaelstemming’ te beëindigen en de stemming ‘1956’ weer te herstellen. Zij hebben zich al ruim een kwart eeuw voor dit wereldberoemde instrument ingespannen en zijn tot alle constructief overleg en gesprek bereid daar samen rechtstreeks met u over te communiceren.

Afsluiting

Van 1984 tot met 1998 ben ik lid geweest van de Commissie Kerk en Muziek uitgaande van de Hervormde gemeente in Zwolle. Deze Commissie, opgericht in 1956, heeft o.a. onnoemelijk grote bijdragen geleverd aan de orgelconcerten in de Grote of St. Michaëlskerk en Bethlehemsekerk in Zwolle. Contacten met Stichting Schnitgerorgel Zwolle zijn later geïntensiveerd. Signalen van het verloop van het restauratie zijn door mij nauwkeurig gevolgd.

In de Schepenzaal van het stadhuis aan het Grote Kerkplein hangt een geschilderd wandpaneel met de tekst: ‘Alteram partem audite’. De betekenis is: ‘hoor- voordat u oordeelt – ook de andere partij’. Het is een oude rechtsregel dat de wederpartij de gelegenheid moet krijgen om gehoord te worden en zo vóór de oordeelsvorming zijn of haar standpunt kenbaar kan maken. Een parafrase rondom het Schnitgerorgel zou beter passen: ‘Alteram partem **non** audite’ ‘Hoor- voordat u oordeelt, níét de andere partij’. Alle inbreng door de Stichting Schnitgerorgel met organist 5.1.2e, de vaste bespeler van het Schnitgerorgel, met haar gedegen kennis van het instrument en 70-jaar ervaring met de ‘in en outs’ van de Zwolse orgelcultuur zijn door de Rijksadviseur en het Academiehuis Grote Kerk als niet-ontvankelijk verklaard.

Organist 5.1.2e uit Groningen schrijft in Nota Bene, een digitale nieuwsbrief van de Koninklijke Nederlandse Organisten Vereniging van Organisten en Kerkmusici in de uitgave van november 2025. *‘Tenslotte staat de beoogde stemming in ieder geval ook haaks op het voornemen van het Academiehuis “het Schnitgerorgel als begeleidingsinstrument voor [...] koren, orkesten, solisten, artiesten, klassiek en pop”, “amateurensembles” en “[...] nieuwe vormen van muziek met ongedachte cross-overs en disciplines” (citaat uit het Meerjarenplan Perspectief 2025-2029 van het Academiehuis) te gaan gebruiken. Dit kan met de beoogde stemming niet.*

Hoe de oorspronkelijke stemming exact geweest in 1721 weet niemand. Basale gegevens zijn uitermate schaars. Diverse deskundigen trekken ook de conclusies van de adviseur van het Academiehuis dan ook terecht en onderbouwd in twijfel.

Functionaliteit en brede inzetbaarheid lijken opgeofferd te worden voor vermeende historiciteit. Waarom het Academiehuis ‘willens en wetens’ de ogen sluit voor de aanstaande beperktheid van het Schnitgerorgel is voor mij een volkomen raadsel. Heeft dit misschien met hun beoogde programmering te maken?

Welke ondernemer/fabrikant investeert in een machine die niet of nauwelijks enige vorm van rendement oplevert?

Door deconfessionalisering van de samenleving komt er monumentaal religieus erfgoed beschikbaar. Historische gebouwen met een kerkelijk karakter krijgen een andere functie en worden overgedragen aan Stichtingen die met externe steun de exploitatie van het religieus erfgoed gaan beheren. Bestuurders hebben vaak minder tot geen affiniteit met het oorspronkelijke karakter van een kerkgebouw. Het (historische) orgel is bij zo'n transitie van onderschikt belang. Een goed voorbeeld hiervan is de Oude Kerk in Amsterdam. Niet of nauwelijks meer beschikbaar. In 2019 gerestaureerd voor ca. 2 miljoen euro.

‘O Zwolle, let op uw saeck’ (Naar)

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

Jan Koster

(Deze brief zal ook per post naar u verzonden worden)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9